

LEGE
pentru modificarea unor acte legislative

nr. 272 din 29.11.2018

Monitorul Oficial nr.462-466/776 din 12.12.2018

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 178 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Măsurile preventive prevăzute la alin.(1) și (2) pot fi dispuse pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pot fi dispuse pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.”

2. La articolul 473 alineatul (1), cuvintele „din instituția” se substituie cu cuvintele „din instanța de judecată”.

3. Codul se completează cu articolele 473²–473⁴ cu următorul cuprins:

„**Articolul 473².** Plîngerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului

(1) Plîngerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

(2) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin.(1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plîngerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea.

(3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

(4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

(5) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau

ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Articolul 473³. Examinarea plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului și sarcina probațiunii

(1) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare.

(2) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

(3) Pentru examinarea plîngerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat sau prevenit în plîngere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmînează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus plîngerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

(4) Termenul maxim de examinare a plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

Articolul 473⁴. Soluția instanței de judecată

(1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu.

(2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate.

(3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlătore condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

(4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

(5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

(6) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), preveniții sînt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

(7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ.

(8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei sau al detenției preventive, instanța de judecată dispune respingerea plîngerii.

(9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată

cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.”

Art.II. – [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 85 alineatul (1) litera m), cuvîntul „plîngerile” se substituie cu cuvîntul „recursurile”.
2. La articolul 89 alineatul (1) litera g), cifrele „426¹” se substituie cu cifrele „438”.
3. La articolul 119¹ alineatul (2), litera a) se abrogă.

Art.III. – Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82–86, art.661), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 76 alineatul (1), în partea introductivă, și la articolul 82 alineatul (1), textul „a 2 luni” se substituie cu textul „unei luni”.

2. La articolul 114, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Se pot constitui aporturi la formarea sau la majorarea capitalului social al societății cu răspundere limitată sau al societății pe acțiuni creanțele, drepturile asupra obiectului de proprietate intelectuală, precum și alte drepturi patrimoniale. Această regulă se aplică și în cazul convertirii unei obligații pecuniare a societății în părți sociale sau, după caz, acțiuni în folosul creditorului.”

Art.IV. – La articolul 27 din [Legea nr.158/2008](#) cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230–232, art.840), cu modificările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru ocuparea funcțiilor publice în autoritățile publice sînt necesare studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, cu excepția funcțiilor publice de execuție din autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și a funcției de grefier din instanțele judecătorești, în care, după caz, pot fi încadrate persoane cu studii medii de specialitate absolvite cu diplomă.”

Art.V. – La articolul 11 din [Legea nr.59/2007](#) privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.64–66, art.296), cu modificările ulterioare, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) să aibă studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă ori studii medii de specialitate absolvite cu diplomă;”.

Art.VI. – Articolul 439¹ din [Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (2) se completează în final cu textul „ , cu excepția contravențiilor prevăzute la art.197 alin.(1)–(3) și (17), pentru care măsura de suspendare se va aplica pe un termen de 6 luni”;

alineatul (3) se completează în final cu textul „ , iar în cazul contravențiilor prevăzute la art.197 alin.(1)–(3) și (17) – după expirarea termenului de 6 luni”.

Art.VII. – [Codul transporturilor rutiere nr.150/2014](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.247–248, art.568), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 23 se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) În cazul serviciilor de transport rutier de persoane în regim de taxi, extrasul din Registrul operatorilor de transport rutier pentru întreprindere se eliberează gratis, în cel mult 3 zile lucrătoare de la recepționarea solicitării respective. În cazul vehiculelor rutiere indicate în notificare, extrasele se eliberează după dotarea acestora în conformitate cu prevederile art.81.”

2. La articolul 81, alineatul (3) se abrogă.

3. Articolul 153 alineatul (1):

la litera a):

liniuța întâi se abrogă;

litera se completează cu o liniuță nouă cu următorul cuprins:

„– de la 1 ianuarie 2022 – pentru vehiculele rutiere implicate în transporturi rutiere în trafic național;”

la litera (j), textul „1 ianuarie 2019” se substituie cu textul „1 ianuarie 2022”.

Art.VIII. – Articolul 12 din [Legea nr.317/1994](#) cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul imposibilității de a depune jurământul în condițiile alin.(1), judecătorul Curții Constituționale va depune jurământul în fața plenului Curții Constituționale.”

Art.IX. – (1) Prevederile art.I intră în vigoare la 1 ianuarie 2019. Prevederile alin.(2) din prezentul articol intră în vigoare la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La art.II din [Legea nr.163/2017](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.364–370, art.616) se abrogă pct.8, cu excepția părții în care Codul de procedură penală se completează cu art.473¹.

(3) Prevederile art.III pct.2 din prezenta lege intră în vigoare la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și produc efecte pînă la data intrării în vigoare a Legii nr.133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative.

(4) Prevederile art.VIII intră în vigoare la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Andrian CANDU

Nr.272. Chișinău, 29 noiembrie 2018.